

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/10/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112234055
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7112234055.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 17, IČO: 31 383 408, v zastúpení Mgr. Miroslavom Vilímom, advokátom, Michalská 9, Bratislava, proti žalovanej: V. H.Á., D.. XX.X.XXXX, D. N. L. XXX/X, G., štátna občianka SR, v zastúpení opatrovníčkou Dagmar Dominikovou, zamestnankyňou Okresného súdu Košice I, o zaplatenie 114,03 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 23. septembra 2014 č.k. 35C/110/2013-44 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v jeho zamietavom výroku, vo vyhovujúcom výroku ohľadom príslušenstva pohľadávky a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 114,03 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 114,03 eura od 29.8.2013 do zaplatenia a nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 74,65 eura, z toho 16,50 eura titulom súdneho poplatku a 58,15 eura titulom trov právneho zastúpenia, to všetko k rukám právneho zástupcu žalobcu Mgr. Miroslava Vilíma, advokáta, Michalská 9, 811 01 Bratislava. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

V odôvodnení uviedol, že žalobca sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 28.12.2012 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na úhradu sumy 114,03 eura spolu s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy istiny od 9.3.2011 do zaplatenia, ako aj na náhradu trov konania, titulom dlžného poistného za obdobie trvania poistnej zmluvy do jej zániku dňa 8.3.2011 pre nezaplatenie poistného v zákonom stanovenej lehote v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorú so žalovanou uzavrel na základe akceptácie jej návrhu vydaním poistky č. XXXXXX R. W. XX.X.XXXX.

Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že W. XX.X.XXXX uzavrel žalobca so žalovanou poistnú zmluvu, ktorej predmetom bolo investičné životné poistenie pre zdravie a dôchodok so začiatkom poistenia X.XX.XXXX a koncom poistenia XX.X.XXXX s tým, že dohodnuté minimálne mesačné poistné bolo vo výške 35 eur, prvá splatnosť X.XX.XXXX. Žalovaná uhradila len túto prvú splátku poistného, ďalšie splátky už neuhradila, a to za obdobie od X.XX.XXXX a nasledujúce mesiace s tým, že žalobca ju vyzval na zaplatenie dohodnutého minimálneho poistného listom zo dňa X.X.XXXX, kedy ju upozornil, že v prípade, ak nezplatí dlžné dohodnuté minimum včas, zanikne jej poistenie v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka uplynutím 1-mesačnej lehoty. Nakoľko tak žalovaná ani napriek uvedenej výzve neučinila, došlo k zániku poistenia ku dňu X.X.XXXX, čo jej žalobca oznamoval listom zo dňa 15.3.2011.

Po právnom posúdení veci podľa § 788 ods. 1, § 801 ods. 2, § 803 ods. 1, § 517 ods. 1, veta prvá, § 517 ods. 2, § 563 Občianskeho zákonníka, § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., účinného do 31.1.2013, dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok

žiadať nezaplatené poistné od žalovanej v sume 114,03 eura, nakoľko poistenie žalovanej zaniklo ku dňu X.X.XXXX nezaplatením splátok poistného za obdobie od X.XX.XXXX, splatných vždy k 1. dňu kalendárneho mesiaca, a to ani napriek písomnej výzve žalobcu zo dňa X.X.XXXX na splnenie si tejto povinnosti.

Výrok o príslušenstve priznanej peňažnej pohľadávky a o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti odôvodnil skutočnosťou, že žalovaná sa o svojom dlhu dozvedela až doručením žaloby ustanovenej opatrovníčke dňa 28.8.2013, preto je v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka povinná zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania z dlžnej sumy až od dátumu 29.8.2013 do zaplatenia. Ďalej dôvodil, že s prihliadnutím na ustanovenie § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., v znení účinnom do 31.1.2013, má žalobca nárok na úrok z omeškania len vo výške 8,5% ročne.

O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 1 a 5 veta prvá, § 142 ods. 3, § 149 ods. 1 O.s.p. tak, že priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva, i keď tento nebol úspešný v celom rozsahu, nakoľko jeho neúspech bol len v nepatrnej časti (v časti úroku z omeškania).

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca z odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.. Namietajúc právny záver súdu prvého stupňa týkajúci sa zročnosti ním uplatnenej peňažnej pohľadávky a v nadväznosti naň potom nesprávny záver a rozhodnutie o jej príslušenstve, navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a jeho žalobe vyhovieť v celom rozsahu, t.j. zaviazat' žalovanú na úhradu sumy 114,03 eura spolu s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 114,03 eura od 9.3.2011 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania, vrátane trov odvolacieho konania vo výške 29,07 eura, pozostávajúcich z náhrady za žalobcom zaplatený súdny poplatok za podané odvolanie. Zopakoval, že so žalovanou uzavrel poistnú zmluvu č. XXXXXX na dobu určitú s mesačným poistným obdobím s tým, že prvé poistné bolo splatné dňa X.XX.XXXX a nasledujúce vždy prvý deň mesiaca. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná uhradila poistné splatné dňa X.XX.XXXX v. X.XX.XXXX, poukazom na znenie ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka mal za to, že má nárok na úroky z omeškania už odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti prvého poistného, pričom si uplatnil úroky až odo dňa, kedy došlo k zániku poistenia.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Odvolací súd (§ 10 ods. 1 O.s.p.) na základe včas podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej zročnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti, právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá (§ 206 ods. 3 O.s.p.).

Pretože odvolanie bolo podľa jeho obsahu podané len čo do zročnosti priznanej peňažnej pohľadávky a v nadväznosti na to i jej príslušenstva, predmetom odvolacieho prieskumu sa stal výrok rozsudku v časti priznaného príslušenstva istiny 114,03 eura a v jeho zamietajúcej časti (§ 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Právoplatnosť výroku o uložení povinnosti žalovanej do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi istinu 114,03 eura, nebola odvolaním žalobcu dotknutá (§ 206 ods. 3 O.s.p.) a nestala sa tak predmetom odvolacieho prieskumu.

Žalobca v odvolaní spochybnil vecnú správnosť rozhodnutia, čo do správnosti jeho záveru o dôvodnosti ním uplatneného príslušenstva súdom priznanej peňažnej pohľadávky, predstavujúcej dlžné poistné do zániku poistenia ku dňu X.X.XXXX nezaplatením splátok poistného za obdobie od X.XX.XXXX, splatných vždy k 1. dňu kalendárneho mesiaca, a to ani napriek písomnej výzve žalobcu zo dňa X.X.XXXX na splnenie si tejto povinnosti. Vyčítal súdu prvého stupňa nesprávne právne posúdenie veci ako dôsledok nesprávnej, eventuálne neúplnej aplikácie relevantného práva (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

Z obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že žalovaná si nespĺnila svoju povinnosť v súlade s poistnou zmluvou, ktorú uzavrela so žalobcom dňa XX.X.XXXX, platiť poistné riadne (v ustanovenej výške) a včas (najneskoršie v deň jeho splatnosti), keď za obdobie od X.XX.XXXX nezaplatila splátky poistného, splatné vždy k 1. dňu kalendárneho mesiaca, a to ani napriek písomnej výzve žalobcu zo dňa X.X.XXXX na splnenie si tejto povinnosti. Na základe uvedeného súd prvého stupňa správne uzavrel,

že poistenie zaniklo ku dňu X.X.XXXX v zmysle ust. § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Správnosť tohto záveru žalobca nespochybňuje. Namíeta však, že riadnym a včasným nezaplatením poistného (§ 559 Občianskeho zákonníka) sa žalovaná dostala sa do omeškania s právnymi následkami uvedenými v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka na daný prípad použiť nemožno. S týmto názorom sa stotožňuje i odvolací súd.

Základnou povinnosťou vyplývajúcou z poistenia je pre poistníka platiť poistné a pre poisťovňu poskytovať poistnú ochranu v dojednanom rozsahu. Vyplýva to zo vzájomnej reciprocity poistenia, ktorá je vyjadrená už v samotnej definícii poistnej zmluvy podľa § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Určenie splatnosti poistného, podobne ako ktoréhokoľvek iného dlhu, znamená ustálenie časového údaj, s ktorým je spojená povinnosť včasného splnenia záväzku zo strany poistníka (v posudzovanej veci žalovaná). V danom prípade z obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku plynie, že splatnosť poistného bola dohodnutá vždy k 1. dňu kalendárneho mesiaca. Nezaplatením poistného najneskoršie v dobe jeho splatnosti sa poistník (žalovaná) dostáva do omeškania s platením poistného a možno ho (žalovanú) sankcionovať v zmysle všeobecných ustanovení § 517 Občianskeho zákonníka. Ak si teda poisťovňa uplatňuje poistné za viac splátok v rámci jedného poistného obdobia (či viac poistných období), musí sa pri posudzovaní nároku vo vzťahu k úrokom z omeškania vychádzať vždy zo splatnosti tej - ktorej splátky poistného, resp. poistného za poistné obdobie, a to aj čo do výšky úrokov z omeškania, ako aj jeho trvania. Povinnosť žalovanej ako dlžníčky žalobcu zaplatiť úroky z omeškania je totiž jedným z právnych následkov jej omeškania so splnením peňažného dlhu (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a spočíva v tom, že žalovaná (dlžník) musí poskytnúť veriteľovi okrem vlastného plnenia (istiny) tiež stanovené percento z tej časti peňažného dlhu (záväzku), s ktorým je v omeškaní. V prípade, že poistné za prvé alebo za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené, stanovuje Občiansky zákonník podmienky pre zánik poistenia pre nezaplatenie poistného. V prípade nezaplatenia poistného za ďalšie poistné obdobie (tak ako je tomu v posudzovanej veci) ust. § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka určuje, že poistenie zanikne aj tak, že poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplatenie, ak nebolo poistné zaplatené pred doručením tejto výzvy. Výzva poisťovateľa obsahuje upozornenie, že poistenie zanikne, ak nebude zaplatené. To isté platí, ak bola zaplatená len časť poistného. V prípade, že poisťovňa (žalobca) nebude vedieť preukázať doručenie takejto kvalifikovanej výzvy v zmysle cit. § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nebude vedieť preukázať ani zánik poistenia. To však nebude mať žiadny vplyv na právo poisťovne na poistné. Právo na poistné totiž závisí od trvania poistenia a nie od preukázania zániku poistenia.

Z uvedeného možno vyvodiť, že prvostupňový súd pri určovaní začiatku omeškania žalovanej so zaplatením dlžného poistného vychádzal z nesprávnej úvahy, keď pre začiatok omeškania považoval za rozhodujúci okamih doručenie výzvy na zaplatenie žalovanej. Žalovaná sa totiž do omeškania s platením poistného dostala dňom nasledujúcim po dohodnutom dni splatnosti a nie dňom zániku poistenia. Právne posúdenie otázky zročnosti (splatnosti) posudzovanej peňažnej pohľadávky žalobcu je tak nesprávne.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis, t.j. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Pretože základným predpokladom vzniku nároku na úroky z omeškania je existencia omeškania s plnením peňažného dlhu a základným predpokladom takéhoto omeškania je existencia pohľadávky, t.j. práva na peňažné plnenie, a jej zročnosť, t.j. taký právne relevantný časový okamih, kedy vznikne dlžníkovi povinnosť splatiť svoj peňažný záväzok veriteľovi a od ktorého môže veriteľ od dlžníka splatenie tohto záväzku požadovať (por. napr. Rc 88/2000), je rozhodnutie súdu prvého stupňa predčasné a preto nesprávne i v časti týkajúcej sa jeho rozhodnutia o nároku žalobcu na úroky z omeškania (vrátane vyhovujúceho výroku týkajúceho sa tohto nároku). Výška úrokov z omeškania bude totiž závislá od výšky základnej úrokovej sadzby ECB platnej k prvému dňu omeškania (§ 3 a nasl. nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka).

Žalobca preto dôvodne nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa zročnosti ním uplatnenej peňažnej pohľadávky a v nadväznosti na to jeho nároku na jej príslušenstvo (úroky z

omeškania) a ním uplatnený odvolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. je tak naplnený.

Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu neostávalo iné, ako zrušiť rozsudok v napadnutej časti, t.j. v časti priznaného príslušenstva istiny 114,03 eura a v jeho zamietajúcej časti, spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a vec vrátiť v rozsahu zrušenia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (ods. 2 tohto zákonného ustanovenia).

Po vrátení veci bude úlohou súdu prvého stupňa vychádzať z právneho názoru a pokynov odvolacieho súdu vyslovených v tomto zrušujúcom uznesení (§ 226 O.s.p.), vysporiadať sa dôsledne s námietkami a argumentáciou žalobcu, na ktoré poukázal v tomto rozhodnutí i odvolací súd. V intenciách uvedeného potom vo veci opätovne rozhodnúť a rozhodnutie odôvodniť v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. tak, aby z odôvodnenia rozhodnutia bolo nepochybné právne posúdenie uplatneného nároku žalobcu vo vzťahu k žalovanej, ako aj právne závery, ktoré vyvodil zo zisteného skutkového stavu.

V novom rozhodnutí súd rozhodne aj o trovách celého konania vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č.757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.